

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/128/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122206949
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2122206949.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členiek: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Erika Tischlerová, v sporovej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. D. E. XXXX/X, F., zast.: JUDr. Miloš Chrenko, advokát, Hlavná 25, Trnava, proti žalovanému: G. B., nar. XX.XX.XXXX, G. (bez adresy), t. č. A. XXXX/X, G., o vypratanie bytu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23.05.2024, č. k. 61C/27/2022-181, takto

rozhodol:

- Napadnutý rozsudok sa potvrdzuje.
- Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vypratať byt č. XX na 8. poschodí vo vchode H. XX bytového domu súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele číslo 8399/96, nachádzajúci sa v obci F., zapísaný na liste vlastníctva číslo XXXX pre katastrálne územie F., a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II).

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto:

3. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vypratania bytu podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), v zmysle ktorého ako vlastníčka predmetného bytu žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vypratať byt, pretože žalovaný užíva byt žalobkyne bez právneho dôvodu. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bytu označeného vo výroku I napadnutého rozsudku, ktorý nadobudla dedením po matke strán sporu. Žalobkyňa sa so žalovaným dohodla, že na určitý čas môže žalovaný zostať bývať v byte žalobkyne. Žalobkyňa v októbri 2022 vyzvala žalovaného, aby sa z jej bytu vystaľoval. Žalovaný sa z bytu nevystaľoval a byt stále obýva. Žalovaný v konaní najskôr tvrdil, že predmetný byt užíval na základe zmluvy o výpožičke. Žalobkyňa poprela, že by so žalovaným uzatvorili dohodu o vypožičaní bytu a tvrdila, že žalovaný užíval byt na základe jej jednostranného súhlasu, ktorý následne odvolala. Pri výsluchu žalobkyňa uviedla, že žiadnu zmluvu so žalovaným neuzatvorila. Žalovaný napokon tvrdil, že strany sporu uzatvorili konkludentným spôsobom zmluvu o nájme, pretože žalovaný pravidelne prispieval žalobkyni platbami za byt. Žalobkyňa úspešne poprela skutkové tvrdenie žalovaného o uzavretí zmluvy o výpožičke, keďže žalovaný v konaní následne na svoju obranu dôvodil vznikom zmluvy o nájme. Spornou otázkou medzi stranami tak napokon bolo, či došlo k uzatvoreniu nájmovej zmluvy k predmetnému bytu. Žalobca na svoju obranu počas celého konania tvrdil, že sa vzdal svojho dedičského práva na predmetný byt z dôvodu, že mu žalobkyňa sľúbila, že sa o neho postará a že v byte môže bývať dlhodobo, prípadne kým mu žalobkyňa nepomôže zariadiť jeho byt, resp. rekonštrukciu bytu v G.. Odvolával sa na svoj zdravotný stav z dôvodu duševnej poruchy, na svoju nepriaznivú finančnú

situáciu pre stratu zamestnania a invaliditu a tvrdil, že požiadavka žalobkyne na vypratanie bytu nie je v súlade s dobrými mravmi. Tiež tvrdil, že ak sa zariadi či riadne dorobí jeho byt v G., v takom prípade sa žalovaný sám odsťahuje. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, pretože ho považoval výsluch za nadbytočný a aj z dôvodu hospodárnosti konania. Žalovaný sa na pojednávanie, na ktorom sa mal uskutočniť jeho výsluch, nedostavil, pričom súd vyhodnotil jeho neprítomnosť ako neospravedlnenú, keďže nepreukázal, že na pojednávanie sa pre svoj zdravotný stav nemôže dostaviť.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 123 a § 126 ods. 1 OZ takto:

5. Vlastnícka žaloba podľa § 126 ods. 1 OZ je opodstatnená vtedy, ak žalobca preukáže, že je vlastníkom veci, vydania ktorej sa od žalovanej strany domáha (v prípadnej nehnuteľnosti ide o vypratanie) a že žalovaná strana vec užíva bez akéhokoľvek právneho dôvodu, teda neoprávnene. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní vzniku nájomnej zmluvy k predmetnému bytu. V tejto veci absentuje jasný a nespochybniteľný prejav vôle žalobkyne, ktorý by smeroval k uzavretiu nájomnej zmluvy so žalovaným, preto neboli splnené podmienky pre vznik práva nájmu predmetného bytu konkludentne. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala oba predpoklady pre úspešné uplatnenie reivindikačnej žaloby podľa § 126 ods. 1 OZ, keď preukázala, že je vlastníčkou bytu, vypratania ktorého sa domáha, a že žalovaný užíva byt žalobkyne bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho má žalobkyňa právo domáhať sa vypratania, preto súd žalobe vyhovel. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že došlo ku konkludentnému uzatvoreniu nájomnej zmluvy. Tvrdenia žalovaného týkajúce sa jeho právnych úkonov v rámci dedičského konania po matke sporových strán a údajného prísľubu starostlivosti žalobkyne o jeho osobu nemajú právny význam v tomto spore. Prípadné sporné nároky vzniknuté po ukončení dedičského konania si žalovaný môže uplatniť v inom konaní. Keďže žalovaný sám tvrdil, že z bytu žalobkyne sa vysťahuje, keď bude dokončený jeho vlastný byt v G., súd uzavrel, že tak už môže urobiť, keďže v konaní bolo výsluchom svedka preukázané, že byt žalovaného v G. je už dva roky obývateľný a zabezpečí žalovanému dôstojné bývanie, ako to vo svojom vyjadrení požadoval. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že nemá dostatok finančných prostriedkov ani na presťahovanie sa do vlastného bytu, má možnosť zvážiť predaj bytu v G. a kúpiť si iný v lacnejšej lokalite. Požiadavka žalobkyne na vypratanie bytu žalovaným, ktorý má svoj vlastný byt v G., ktorého plnú obývateľnosť zabezpečil otec žalovaného, nemôže byť vo svetle predmetného sporu za žiadnych okolností v rozpore s dobrými mravmi, ako to tvrdí žalovaný. Naopak, v rozpore s dobrými mravmi sa môže javiť konanie žalovaného. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je v celom rozsahu dôvodná, a preto žalobe vyhovel. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni, ktorá bola v konaní plne úspešná, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Včasným odvolaním žalovaný navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že konanie má inú vadu, ktorá spočíva v nesprávnom vyhodnotení konania v rozpore s dobrými mravmi. Jeho konanie nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi, naopak, takéto konanie vykazuje žalobkyňa. Je nelogické, aby sa žalovaný, resp. ktokoľvek iný z vlastnej vôle vzdal dedičského podielu, najmä, ak by sa malo dôjsť k predaju nehnuteľnosti a vyplateniu dlhov. Po smrti matky mu žalobkyňa prisľúbila, že sa o neho postará, pomôže mu so starostlivosťou, ako aj s bytom v G.. Od 01.03.2023 je nezamestnaný a jeho zdravotný stav mu momentálne neumožňuje zamestnať sa. Jeho zdravotný stav sa zhoršil aj po páde z bicykla, pri ktorom utrpel fraktúru rebier. V dôsledku duševnej poruchy je invalidný a nie je schopný vystáť sa z bytu v F.. Na uznanie rozporu s dobrými mravmi stačí jedna dostatočne závažná okolnosť. Súd však nevzal do úvahy hneď niekoľko negatívnych okolností na strane žalobkyne. Táto namiesto sľúbenej pomoci využila jeho tieseň a iniciovala súdne konanie, vedomá si jeho finančnej negramotnosti od neho požadovala platby, previedla z účtu matky na svoj účet cca 10 000 €, ktoré mali slúžiť na starostlivosť o neho a uzatvorila s ním ústnu dohodu, obsahom ktorej bol prísľub pomoci žalobkyne s rekonštrukciou bytu, za čo požadovala mesačné splátky. Po približne roku a pol mu oznámila, že splácal dlh a zároveň platil nájomné. Bola to práve žalobkyňa, ktorá navrhovala finančné vysporiadanie bytu. Žalovaný odkázal na rozhodovacia prax týkajúcu sa rozporu s dobrými mravmi (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 08.09.2010, sp. zn. 28Cdo/5014/2009, uznesenie Ústavného súdu SR z 10.01.2013, sp. zn. IV. US 11/2013, nález Ústavného súdu SR z 09.07.2001, sp. zn. I. US 13/00). Namietal, že súd nevzal do úvahy celú situáciu, ale len záujem žalobkyne a okolnosti ňou uvádzané, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces. Nevykonal jeho výsluch, čím mu znemožnil aktívne uvádzať a popierať skutočnosti potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu. Pre neúčast' na pojednávaní mal závažný dôvod, na preukázanie ktorého predložil

potvrdenie o vyplatných nemocenských dávkach a aj lekárske správy potvrdzujúce zlomeninu rebier. O tom, že trpí silnými bolesťami, svedčí aj lekárska správa z 30.05.2024. Rozhodnutie založené len na tvrdeniach a výsluchoch jednej strany odporuje zásade rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného je jeho výsluch nevyhnutný pre spravodlivé rozhodnutie.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Odvolanie žalovaného považuje za nedôvodné, neobsahujúce žiadne skutkové ani právne argumenty spôsobilé vyvrátiť závery napadnutého rozsudku. Žalovaný sa snažil preukázať, že má na užívanie bytu právny dôvod, v tomto smere však nepredložil žiaden dôkaz. Naopak, jeho tvrdenia vyvrátil svedok I. B.. Odvolacími dôvodmi majú byť údajné konanie v rozpore s dobrými mravmi a porušenie práva na spravodlivý proces nevykonaním výsluchu žalovaného. Ani jeden nie je naplnený. Okolnosti nadobudnutia bytu nemajú právnu relevanciu pre konanie o vypratanie bytu. Žalobkyňa popiera skutkové tvrdenia žalovaného o akomkoľvek nátlaku, dohode o finančnom vypořádání, či zneužití jeho sociálnej či zdravotnej situácie. Žalovaný sám navrhol, aby dedičstvo nadobudla ona. Nebol v zlom zdravotnom stave, bol zamestnaný a kompenzovaný, teda duševne plne zdravý. Po smrti matky si kúpil vlastný byt v G., ktorý je minimálne od roku 2022 plne užívateľschopný, takže sa doňho mohol nasťahovať, ak by chcel. Dovoľovanie sa dobrých mravov je nedôvodné. Judikatúra, na ktorú sa žalovaný odvoláva, nie je uplatniteľná. Žalovaný má byt vo výlučnom vlastníctve, preto je nárok na bytovú náhradu absolútne vylúčený. Rovnako je nedôvodné tvrdenie o porušení práva na spravodlivý proces. Žalovaný sa nedostavil na žiadne pojednávanie, nepreukázal údajnú práceneschopnosť a predložil iba neaktuálne lekárske správy. Správanie žalovaného má znaky obštrukcie, ktoré používa aj v iných sporoch. Nič mu nebránilo dostaviť sa na pojednávanie. Výsluch žalovaného by nezmenil skutkové závery súdu, keďže jeho písomné stanoviská mal súd k dispozícii.

8. V odvolacej replike žalovaný zotrval na tvrdení, že konanie žalobkyne, na základe ktorého došlo k uzatvoreniu dohody o dedičstve je v rozpore s dobrými mravmi. To znamená, že napriek tomu, že žalobkyňa má právny nárok na nehnuteľnosť, súd nemusí vyhovieť žalobe o vypratanie z bytu, pokiaľ jej konanie v tomto prípade opomenutie konania bolo v rozpore s dobrými mravmi. Ďalším dôvodom, pre ktorý môže byť vypratanie z bytu v rozpore s dobrými mravmi, je ťažká životná situácia osoby, ktorá ma byť vypratať. V tomto smere odkázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 21003/20. Pokiaľ žalobkyňa a prvoinštančný súd tvrdia, že k uzatvoreniu zmluvy o nájme bytu konkludentne nedošlo, tak platby, ktoré zasielal pravidelne žalobkyňi, táto prijímala bez právneho titulu. Už len samotné dôvody, ktoré boli opakovane uvádzané (nezamestnanosť, invalidita, duševná porucha, slabá sociálna vybavenosť) sú relevantnými, aby súd minimálne zväzil zamietnutie žaloby. Je pravdou, že si zakúpil byt, avšak pre vady na byte a nezamestnanosť, nie je v jeho možnostiach a schopnostiach sa presťahovať do bytu v G.. Tvrdenia žalobkyne o zbytočnosti jeho výsluchu sú absolútne neakceptovateľné.

9. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Svojou prvou odvolacou námietkou žalovaný vyčíta súdu prvej inštancie, že porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces, pretože pri posudzovaní rozporu s dobrými mravmi nevzal do úvahy celú situáciu, ale len partikulárny záujem žalobkyne a okolností ňou uvádzané.

11. Súd prvej inštancie identifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na ochranu vlastníckeho práva a po vyhodnotení dokazovania, čo sa týka otázky vlastníckeho práva žalobkyne a faktického užívania bytu žalovaným, s odkazom na § 123 a 126 ods. 1 OZ uzavrel, že žalovaný užíva byt žalobkyne bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho má žalobkyňa právo domáhať sa jej vypratania. Súd prvej inštancie sa pritom venoval predovšetkým obrane žalovaného, ktorá spočívala v tvrdeniach o uzavretí zmluvy o výpožičke alebo nájmovej zmluvy a vysvetľovania jeho rozhodnutia v dedičskom konaní. Žalovaný však svoje odvolanie zamerl prakticky na reakciu súdu prvej inštancie na jeho argumentáciu výkonom vlastníckeho práva žalobkyne v rozpore s dobrými mravmi, čo poskytuje priestor na preskúmanie napadnutého rozsudku len z hľadiska tejto reakcie.

12. V zásade nie je nesprávny odkaz žalovaného na judikatúru, ktorá za určitých okolností bráni vyprataniu nehnuteľnosti s odôvodnením, že by mohlo ísť o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi

(§ 3 ods. 1 OZ). Aj vlastnícke právo je právom, ktoré by sa mohlo vykonávať v rozpore s dobrými mravmi. Uplatnenie cit. pravidla potom spočíva v tom, že súd právo, ktoré sa vykonáva v rozpore s dobrými mravmi, neprizná. Môže sa tak udiť ale iba vo výnimočných situáciách, keď účastník občianskoprávneho vzťahu vykonáva svoje zákonom založené právo s cieľom poškodiť druhého účastníka alebo spôsobiť mu neprijateľné dôsledky. O tento prípad však nepôjde, ak sa právo vykonáva na účely dosiahnutia zmysluplných hospodárskych cieľov alebo uspokojenie odôvodnených potrieb oprávneného. Nemožno ani vylúčiť, aby sa vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu prihliadlo, hoci úplne výnimočne, aj na okolnosti spočívajúce v osobe alebo v pomeroch účastníka, ktorý sa domáha ochrany proti neoprávnenému zásahu. Môže však ísť len o také okolnosti, ktoré svojou závažnosťou tento mimoriadny ohľad vyžadujú, pričom treba osobitne starostlivo dbať o to, aby ten, kto sa ich dovoľáva, sám nekonal v rozpore s dobrými mravmi a nevyžadoval ohľady neúmerné okolnostiam konkrétneho prípadu, a zabránil snahe alebo možnosti ich zneužitia (Z IV, s. 471).

13. Skutkový stav, ktorý zistil súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním, však ani po zohľadnení argumentov žalovaného neodôvodňuje odopretie ochrany vlastníckeho práva žalobkyne podľa § 3 ods. 1 OZ.

14. Pokiaľ ide o argument žalovaného, že prísľub žalobkyne v dedičskom konaní, že sa o žalovaného postará a že mu pomôže aj s bytom v G., by mal zakladať rozpor s dobrými mravmi, tento vyvrátil sám žalovaný svojím tvrdením, že z bytu žalobkyne sa vystačuje, keď bude dokončený jeho vlastný byt v G.. Je teda zrejmé, že jedinou podmienkou, ktorú žalovaný považoval za dôležitú, bolo dokončenie jeho vlastného bytu, čo je aj logické, ak žalovaný žiadny iný byt nevlastnil ani nemal možnosť inde bývať. Súd prvej inštancie dospel k skutkovému záveru, ktorý žalovaný odvolaním nenapadol, takže z neho treba vychádzať, že v konaní bolo preukázané, že byt žalovaného v G. je už dva roky obývateľný. Otázky, ktoré žalovaný kladie v odvolaní, pokiaľ ide o jeho postoj v dedičskom konaní, majú jednak rečnícky charakter, jednak ich nemožno považovať za výslovné skutkové tvrdenia alebo ich popretie, takže by si ani nevyžadovali podrobnejšiu odpoveď. Odvolací súd však pre poriadok dodáva, že pohnútku nemožno nezamieňať s úmyslom a obsahom záväzku. Pohnútkou pri prejave vôle je subjektívny dôvod alebo motivácia, ktorá vedie k jeho uskutočneniu, zatiaľ čo úmysel sa týka právneho následku, ktorý si subjekt želá dosiahnuť. Môže byť rôzna, napríklad túžba získať majetok, vyhnúť sa plneniu povinností, alebo dokonca škodiť inej osobe. Vnútoraná pohnútkou sa neberie do úvahy, pokiaľ sa neprejaví a nestane sa súčasťou samotného právneho úkonu. Preto ak žalovaný naznačuje (dokonca to ani len vyslovene netvrdí), že nemal dôvod vzdávať sa svojho dedičského podielu, z hľadiska dedičskej dohody obsiahnutej v uznesení o dedičstve z 21.11.2019 sp. zn. 11D/90/2019-73, Dnot 108/2019, kde sa žiadna pohnútkou žalovaného neprejavuje, je nepodstatné, aká bola skutočná pohnútkou žalovaného, teda aký konkrétny dôvod ho viedol k jej uzavretiu. Navyše, práve tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa prisľúbila, že sa postará o neho, ako aj o byt v G., vyvracia, že by úmyslom žalovaného nebolo vzdať sa svojho dedičského podielu. Bežnou a nie nedovolenou súčasťou dedičských dohôd je aj úprava povinnosti jediného nadobúdateľa dedičstva dať v budúcnosti ostatným dedičom niečo, napríklad výplatu časti výťažku zo speňaženia dedičstva, alebo hoc aj poskytnúť starostlivosť. Ide na vrub žalovaného, ak ním tvrdenú pohnútku, ak takú skutočne mal, neučinil súčasťou dedičskej dohody zachytenej v zápisnici z dedičského konania alebo dedičskom uznesení; potom musí jej existenciu dokazovať on a inak. Navyše, žalobkyňa tvrdila inú pohnútku na strane žalovaného, a to vôľu zbaviť sa dlhov viaznucich na dedičstve. Pohnútkou žalovaného tak zostala navyše sporná. Tu možno dodať, že dokazovanie výsluchom svedka (otca strán) pohnútku s obsahom tvrdeným žalovaným ani nepreukazuje.

15. Vyššie uvedené závery nemôže zvrátiť ani žalovaného aktivita vyvinutá až v rámci odvolacieho konania. Nové skutkové tvrdenia [o zdravotnom stave žalovaného, ktorý mu údajne neumožňuje sa zamestnať sa (v prvoinštančnom konaní tvrdil len obmedzené možnosti, konkrétne že „nemá takú paletu ponúk pracovných možností“ a že má problém si nájsť zamestnanie, avšak nie, že by to nebolo možné), o tom, že žalobkyňa využila jeho tieseň a že mala vedomosť o jeho finančnej negramotnosti, o sume 10 000 €, ktorú údajne žalobkyňa prepísala z účtu poručiťky, o požiadavke žalobkyne, aby jej žalovaný platil mesačné splátky za rekonštrukciu bytu], ako aj listinné dôkazy (prehľad platieb a nákladov za byt v F.) predstavujú prostriedky procesného útoku (§ 149 CSP), ktoré žalovaný neuplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie. Ide o tzv. novoty, ktoré možno v odvolacom konaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Žalovaný však v tejto súvislosti netvrdí ani jednu z vyššie uvedených podmienok, čo znamená, že nebolo možné postupovať podľa § 366 CSP a odvolací súd preto nemohol na tieto prostriedky procesného útoku v odvolacom konaní prihliadať.

16. K možnostiam žalovaného sa zamestnať odvolací súd len pripomína, že sám žalovaný potvrdil, že pracoval aj po smrti poručiťky, a plynie to aj z obsahu prvoinštančného spisu, ktorý sa mu žalobu pokúšal doručiť na adresu pracoviska v Bratislave. Z odvolania žalovaného nevyplýva ani to, že by sa zdravotný stav žalovaného zhoršil po vydaní napadnutého rozsudku; žalovaný v tejto súvislosti nepredložil ani žiadne dôkazy.

17. Neobstojí ani odkaz žalovaného na diagnostikovanú paranoidnú schizofréniu, v súvislosti s ktorou žalobkyňa tvrdila, že žalovaný si svoj stav privodil sám, čo žalovaný nepoprel (a zodpovedá tomu aj obsah správy pre ošetrojúceho lekára; č. l. 139 r). Skutočnosť, že žalovaný trpí duševnou poruchou, nemôže odôvodniť odopretie ochrany vlastníckeho práva žalobkyne, ak nejde o okolnosť, ktorá by bola akokoľvek pričítateľná žalobkyni a ak v konaní nevyšlo najavo, že by išlo o diagnózu, ktorej prejavy by bránili v zmene bydliska žalovaného. Obdobne to platí aj pre argument žalovaného, že jeho zdravotný stav sa zhoršil následkom pádu z bicykla. Z obsahu prvoinštančného spisu je zrejme, že tento úraz sa stal v novembri 2023 a že doba liečenia bola 7 až 10 dní (č. l. 170).

18. Konečne ani invalidita žalovaného nemá vplyv na správnosť posúdenia veci súdom prvej inštancie. Táto okolnosť nepreukazuje tvrdenie žalovaného, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach, aby sa vysťahoval z F.. Ako už odvolací súd uviedol, žalovaný pracoval aj po smrti poručiťky a so sťahovaním mu bol pripravený pomôcť svedok – otec (č. l. 172 r).

19. Celkovo tak odvolací súd uzatvára, že okolnosti tvrdené žalovaným nie sú spôsobilé privodiť iné posúdenie podmienok na uplatnenie § 3 ods. 1 OZ a odmietnuť poskytnúť ochranu vlastníckemu právu žalobkyne. Vysťahovanie žalovaného z bytu žalobkyne nemožno považovať za porušujúce dobré mravy už aj len z toho dôvodu, že žalovaný nepreukázal, že stav jeho vlastného bytu mu neumožňuje jeho riadne užívanie. Tvrdil len „chybnú rekonštrukciu kuchynskej linky“, avšak netvrdil, že by bola v stave znemožňujúcom jej užívanie na to, na čo je určená (predovšetkým na prípravu jedál). Okrem toho žalobkyňa tvrdila opak a svoje tvrdenie podporila fotografiami a výpoveďou svedka – otca, ktorý kuchynskú linku kupoval a montoval. Z toho, že „stačilo pustiť vodu, a mohol variť“, mal tam „práčku, umývačku riadu, sporák, digestor“ a rozkladacu váľandu (č. l. 172), a v neposlednom rade z toho, že žalovaný súhlasil s prevzatím kľúčov k svojmu bytu po ukončení prác jeho otcom, je zrejme, že byt bol obývateľný a žalovaný sa doňho môže presťahovať.

20. Vzhľadom na to, že žalovaný spláca hypotéku na svoj byt v G., ktorý napriek tomu neužíva, ale užíva cudzie vlastníctvo, a keďže sa žalovaný v odvolaní nebránil voči predpokladu súdu prvej inštancie, že žalovaný zrejme svoj byt v G. prenajíma, bola namieste aj poznámka súdu prvej inštancie, že okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, naznačujú konanie v rozpore s dobrými mravmi práveže na strane žalovaného.

21. Svojou druhou odvolacou námietkou žalovaný súdu prvej inštancie vytýka nevykonanie dokazovania výsluchom žalovaného ako strany konania, čím žalovanému údajne znemožnil aktívne uvádzať a popierať skutočnosti potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu. Žalovaný tvrdí, že neúčasti na pojednávaní mu bránil závažný dôvod, ktorý údajne vyplýva aj z lekárskej správy z 30.05.2024 priloženej k odvolaniu.

22. Tento odvolací dôvod sa zakladá na nepochopení účelu výsluchu strany ako dôkazného prostriedku, ktorý má navyše len podporný charakter. Účelom výsluchu strany totiž nie je umožniť strane uvádzať a popierať skutočnosti potrebné pre náležité zistenie skutkového stavu, ale dokazovaním preveriť (už) tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak (§ 195 CSP). Civilný sporový poriadok poskytuje žalovanému ako strane konania priestor na predkladanie skutkových tvrdení a ich popieranie už vo vyjadrení k žalobe a v duplike. Dodatočnú možnosť môže súd vytvoriť aj na predbežnom prejednaní sporu alebo na pojednávaní. Až keď strana (žalovaný) takéto tvrdenia prednesie a vznikne potreba ich overiť, spravidla vtedy, keď ich protistrana (žalobca) spochybní, môže súd pristúpiť k výsluchu strany (žalovaného) „o tvrdených skutočnostiach“. V prejednávaní veci je však nepochybné, že žalovaný mal dostatok možností na to, aby uvádzal vlastné skutkové tvrdenia a popieral

tvrdenia žalobkyne. Tento priestor aj v rozsahu, v akom to považoval za vhodné, využil vo vyjadrení k žalobe a v duplike, ale aj na prvom meritórnom pojednávaní 23.01.2024 a na pojednávaní 25.04.2024. Nič na tom nemení, že tak robil prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pretože úkony právneho zástupcu sa považujú za úkony strany. V tejto veci to platí o to viac, ak zástupcom bol advokát, ktorého splnomocnenie ani nemožno obmedziť (§ 92 ods. 2 prvá veta CSP). Navyše, žalovaný vyslovene žiadal, aby súd prvej inštancie pojednával bez prítomnosti žalovaného, iba s jeho právnym zástupcom (č. I. 161). Súd prvej inštancie postupoval v súlade s jeho žiadosťou a jeho právo prednášať skutkové tvrdenia a popierať ich nijako neporušil. Nestalo sa tak ani tým, že súd prvej inštancie odmietol pojednávanie odročiť na účely vykonania výsluchu žalovaného na návrh jeho právneho zástupcu.

23. Tu sa žiada dodať, že predpokladom dokazovania výsluchom strany je, že tvrdené skutočnosti, o ktorých sa má strana vyslúchnuť, nemožno preukázať inak. Keďže ide o dôkazný prostriedok, ktorý sa vykonáva len na návrh strany, je na navrhovateľovi, aby splnil podmienky, ktoré § 195 CSP vyžaduje na jeho vykonanie vrátane nemožnosti preukázať tvrdené skutočnosti inak. Žalovaný však v návrhu na svoj výsluch, ktorý prvýkrát odznel až na pojednávaní 25.04.2024, nespresnil skutočnosti, ktoré sa mali jeho výsluchom dokázať, preto ani súd prvej inštancie nemohol urobiť záver, že by tieto „skutočnosti“ nebolo možné preukázať inak. Podmienky na nariadenie výsluchu žalovaného tak neboli splnené, čo však môže ísť opäť len na vrub žalovaného.

24. Iba pre poriadok odvolací súd dodáva, že súhlasí s tým, že žalovaný nepreukázal, že sa na pojednávanie 25.04.2024 nemohol dostať z ospravedlniteľného dôvodu. Neúplné potvrdenie o nemocenských dávkach, ktoré žalovaný priložil k odvolaniu, nepreukazuje neschopnosť dostať sa na pojednávanie 25.04.2024, pretože potvrdzuje výplatu nemocenských dávok len do 24.04.2024, ale neobsahuje údaj o tom, kedy bolo vystavené, teda mohlo byť vystavené aj 24.04.2024. Okrem toho ani samotný dôvod neúčasti, o ktorý sa žalovaný opieral, teda zlomenina rebier nie je ospravedlniteľný, pretože z predložených správ, ale aj z obsahu prednesov na pojednávaní z 25.04.2024 je zrejmé, že žalovaný tento úraz utrpel ešte v novembri 2023 a doba liečenia bola 7 až 10 dní. Žalovaný sa zúčastnil ďalšieho vyšetrenia vo februári 2024, kde o. i. uviedol, že neužíva lieky proti bolesti, čo je v rozpore s tým, čo uvádza v odvolaní. Napokon lekárska správa z 30.05.2024, ktorú žalovaný priložil k odvolaniu, nič nevypovedá o jeho zdravotnom stave v čase pojednávania 25.04.2024 (viac, než mesiac pred vyšetrením) a nespomína sa v ňom, že by dôvod vyšetrenia vôbec súvisel so zlomeninou rebier.

25. Mylný je aj názor žalovaného, že napadnutý rozsudok sa zakladá rýdzo na tvrdeniach a výsluchoch jednej strany, pretože súd tvrdenia žalobkyne overoval nielen listinnými dôkazmi, ale aj výsluchom svedka.

26. Zjavne nesprávna je aj argumentácia uznesením najvyššieho súdu z 26.10.2023 sp. zn. 5Cdo/4/2023, keďže žalovaný svoju neúčasť na pojednávaní nespájal s neželanou konfrontáciou so žalobkyňou a ani nepreukázal, že by jeho zdravotný stav znemožňoval účasť na pojednávaní.

27. Vychádzajúc zo skutkových zistení súdu prvej inštancie (bod 3), ktoré žalovaný nevyvrátil ani svojím odvolaním, je jasné, že žalobkyňa preukázala všetky podmienky potrebné podľa § 123 a § 126 ods. 1 OZ na to, aby sa žalovanému uložila povinnosť vypratať sporný byt žalobkyne pre jeho bezdôvodné užívanie. Je tiež zrejmé, že postupom súdu prvej inštancie v súvislosti s vyhodnotením podmienok na odmietnutie ochrany žalobkyne na základe § 3 ods. 1 OZ nedošlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces vrátane porušenia zásady rovnosti zbraní, ale ani k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy odvolací súd nevidí dôvod, aby sa odkláňal od relevantných skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho musí odvolanie žalovaného vyhodnotiť ako celkom neopodstatnené. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil (výrok I).

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc z toho, že nárok na náhradu trov konania, ktoré sa vydaním tohto rozsudku odvolacieho súdu končí, má podľa § 255 ods. 1 CSP úspešná strana sporu, ktorou je žalobkyňa. Odvolací súd jej preto priznal voči žalovanému nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania (výrok II).

30. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok § 419 a § 420 CSP. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis dovolateľa) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý musí dovolanie a iné podania dovolateľa spísať, ibaže ide o prípady § 429 ods. 2 CSP.